

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou ve věci

žalobce: P. Ž., narozený X, bytem X,
doručovací adresa: X,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, Křížová 25,
225 08 Praha 5 (dále jen ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 21.3.2023 proti rozhodnutí žalované ze dne 15.2.2023 č.j. X o
invalidní důchod,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Soud upozorňuje, že řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen **s.ř.s.**), a pro návrh na přezkoumání rozhodnutí je stanoven termín žaloba, účastníci jsou označováni žalobce/žalobkyně a žalovaný. Dle § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti

veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“).

2. Dále soud připomíná, že podle § 75 odst. 1 s.ř.s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci stav ke dni 15.2.2023; ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).
3. **Včasnou žalobou ze dne 21.3.2023** se žalobce domáhá přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 15.2.2023 č.j. X, protože s ním nesouhlasí, neboť dle něho je jeho celkový zdravotní stav vážnější, než jej posoudili posudkoví lékaři a to zejména v souvislosti s připojením dalších onemocnění a postižení, kdy jejich existenci lékaři uznávají, ale nelze je samostatně hodnotit, ale dokreslují jeho celkový zdravotní stav. Domnívá se proto, že posudkový lékař měl tato onemocnění zohlednit a zvýšit horní hranici poklesu pracovní schopnosti o 10 procentních bodů. V jeho případě je velice minimální či žádný výhled, že by se vrátil do pracovního procesu, byly již vyčerpány veškeré možnosti léčby, užívá těžké léky a opiáty proti bolesti, které jej paralyzují často i několikrát denně, není schopen sám vycházet z domu. Rozhodnutí žalované bylo vydáno dle něho na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a byl nesprávně posouzen jeho nepříznivý zdravotní stav, proto požadoval zrušení napadeného rozhodnutí žalované a uložit jí, aby o jeho žádosti znovu rozhodla. *(K žalobě připojil mimo jiné i kopii napadeného rozhodnutí ze dne 15.2.2023.)*
4. **Napadeným rozhodnutím ze dne 15.2.2023 č.j. X** žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 26.10.2022, jímž byla zamítnuta jeho žádost o změnu výše invalidního důchodu podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen **zákon**), pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. b) a c) téhož zákona, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen **OSSZ**) Rokycany ze dne 24.10.2022 není invalidní pro invaliditu druhého stupně ani třetího stupně, ale je nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 15.2.2022 bylo mimo jiné uvedeno, že novým posudkem o invaliditě vypracovaným lékařem ČSSZ dne 6.2.2023 bylo zjištěno, že žalobce je nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně, když rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. E, položce 1c) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen **vyhláška**), pro něž byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30-40% a lékař ČSSZ zvolil na základě doložených lékařských zpráv a charakteru postižení horní hranici uvedeného rozmezí, tj. 40%, a tato míra poklesu ve smyslu § 3 citované vyhlášky nebyla změněna, proto nebylo možno námitkám žalobce vyhovět.
5. Z obsahu vyžádaného **posudkového spisu OSSZ Rokycany** vedeného ohledně žalobce a v něm založeného záznamu o jednání a posudku o invaliditě této OSSZ ze dne 24.10.2022 a záznamu o jednání a posudku o invaliditě v řízení o námitkách vypracovaného ČSSZ pracoviště pro Prahu a Střední Čechy dne 6.2.2023 soud zjistil, že žalobce byl nadále uznán invalidní dle § 39 odst. 1 zákona a to pouze pro invaliditu prvního stupně (den vzniku 11.11.2019), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. E, položce 1c) přílohy vyhlášky, pro něž byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 40%, která ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky nebyla změněna.

6. **Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě dne 12.4.2023** navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen **komise** či **PK MPSV**) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení. Dále žalovaná sdělila, že za současného stavu navrhuje soudu zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
7. **Ze zasláního dávkového spisu** vedeného žalovanou ohledně žalobce vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 15.2.2023 bylo žalobci doručeno dne 17.2.2023.
8. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení a při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Jelikož soud nemá medicínské znalosti, je ve smyslu § 4 odst. 2 uvedeného zákona povolána PK MPSV k hodnocení zdravotního stavu žadatelů o dávku důchodového pojištění vázanou na posouzení zdravotního stavu.
9. K žádosti soudu po jednání konaném **dne 11.8.2023 vypracovala PK MPSV-pracoviště Plzeň posudek** za účasti odborného lékaře z oboru neurologie (žalobce nebyl přítomen), v jehož závěru komise uvedla, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobce byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona, šlo o invaliditu prvního stupně, nešlo o invaliditu druhého nebo třetího stupně, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%, nedosahoval však více než 49%. Komise hodnotila zdravotní postižení žalobce s ohledem na nově doloženou dokumentaci oproti hodnocení OSSZ a ČSSZ podle kapitoly VI, položky 9b) přílohy vyhlášky na horní hranici taxačního rozmezí 40% vzhledem k tíži bolesti se zřetelem na ostatní postižení a s ohledem na profesi žalobce a tato míra poklesu nebyla změněna ve smyslu § 3 odst. 1 a 2 citované vyhlášky. Komise překlasifikovala druh rozhodujícího zdravotního postižení a hodnotila jej srovnatelně s položkou postižení periferních nervů, neuropatie, středně těžké funkční postižení s podstatným omezením části jedné dolní končetiny, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi. Stran míry poklesu pracovní schopnosti hodnotila shodně s předchozími posudky prvoinstančního a námitkového řízení.

Dále bylo uvedeno, že dle doložené zdravotní dokumentace byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s negativním dopadem na pracovní schopnost, jehož rozhodující příčinou je chronické lehké poškození periferního peroneálního (lýtkového) nervu na LDK s lehkou parézou, poruchou citlivosti a neuropatickou bolestí, na terénu lehké diabetické neuropatie, potvrzené dle EMG. Rozvoj od r. 2019 v návaznosti na provedení TEP levého kolene pro potraumatickou artrózu. Vertebrogenní příčina bolestí nepotvrzena ani dle klinických vyšetření, ani dle zobrazovacích metod (dle MR LS páteře nezjištěno významnější zúžení páteřního kanálu či útlak nervových struktur). Z ortopedického hlediska neprokázán vysvětlující nález, objektivně je levé koleno stabilní, hybné v rozsahu do 120°, dle CT je náhrada v dobrém postavení, bez známek uvolňování. Z interního hlediska je přítomna stacionární námaňová dušnost při obezitě II. st. u fumátora. Stav by mohl zlepšit plánovaná neurostimulace, peroneální páska, redukce hmotnosti a důsledná kompenzace diabetů (dodržováním diabetické diety).

Dle komise žalobce není schopen práce ve směnném provozu či vynuceném tempu, je

schopen vykonávat výdělečnou činnost s podstatně menšími nároky na tělesné schopnosti a v podstatně menším rozsahu a intenzitě, ve zkráceném úvazku, v příznivém klimatu, s pravidelnými přestávkami a střídáním poloh, bez prudkých změn pozic. Vhodné je využití kompenzační pomůcky - peroneální pásky, schopen lehčí práce s dodržením výše uvedených obecných pracovních indikací a kontraindikací. Závěrem komise uvedla, že platnost posudku je stanovena trvale, ač může dojít k částečnému zlepšení stavu, není reálný předpoklad takové změny, ze které by vyplývalo posudkově signifikantní snížení míry poklesu pracovní schopnosti. (*Stejnopis posudku byl doručen žalobci i žalovanému.*)

10. **U ústního jednání dne 31.8.2023** žalobce setrval na podané žalobě a dále uvedl, že podle něho by měly být zhodnoceny nové lékařské zprávy, ale po nahlédnutí zjistil, že pocházejí až z června letošního roku, proto je nelze použít v probíhajícím řízení, ale použije je při podání nové žádosti o změnu stupně invalidity, protože jeho zdravotní stav se od roku 2019 neustále zhoršuje a v současné době není schopen chodit bez francouzských holí, neujde ani žádnou velkou vzdálenost, musí si někde sednout, nebo si prostě odpočinout a poté pokračovat. *Závěrem žalobce setrval na žalobě, protože neví, co by jiného měl ještě udělat, ale už má nové lékařské zprávy a podá si novou žádost o změnu stupně invalidity a bude trvat na své osobní účasti u jednání; pravděpodobně se u něho bude jednat o amputaci levé dolní končetiny v kolenním kloubu. Zástupce žalované s ohledem na závěr posudku posudkové komise navrhl zamítnutí žaloby, neboť se žalobci nepodařilo prokázat, že by byl invalidní ve vyšším stupni.*
11. S účinností od 1.1.2010 je stanoveno v § 39 zákona následující:
 - (1) Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
 - (2) Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
 - (3) Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
12. Od 1.1.2010 se za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce /§ 2 odst. 3 věta druhá vyhlášky č. 359/2009 Sb./.
13. Pro úplnost krajský soud dodává, že dle § 3 odst. 2 citované vyhlášky v případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů (*rovněž dle § 3 odst. 1 citované vyhlášky lze horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů v případě, že příčinou je dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních postižení*). Podmínky pro toto zvýšení nebyly v této věci shledány, jak uvedeno shora.

14. Žalobce se podanou žalobou domáhal přiznání vyššího stupně invalidity z důvodů v ní uvedených. Subjektivní pocit žalobce o tom, že by mu měl být přiznán nejvyšší stupeň invalidity, tj. druhý stupeň, nemůže být důvodem pro přiznání požadovaného stupně invalidity, není-li podložen objektivně zjištěným zdravotním stavem. Invaliditu v příslušném stupni lze přiznat pojištěnci pouze tehdy, jestliže vyplývá z výsledku lékařských vyšetření a nikoliv proto, že pojištěnec je subjektivně o své invaliditě přesvědčen či argumentuje důvody shora uvedenými. Navíc nelze ani přehlédnout, že důkazní břemeno spočívá na žalobci, tudíž tvrzení ohledně vyššího stupně invalidity prokazuje zejména lékařskými zprávami odborných ošetřujících lékařů, které jsou posudkově zhodnoceny posudkovými lékaři OSSZ či ČSSZ nebo PK MPSV, jelikož pouze tito jsou ze zákona oprávněni k posuzování invalidity pojištěnců a to dle příslušných předpisů, což je v tomto případě shora uvedená vyhláška a její příloha, kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.
15. Po zhodnocení provedených důkazů dospěl v této věci soud k závěru, že žaloba proti napadenému rozhodnutí žalované ze dne 15.2.2023 není důvodná. Při posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobce vycházel soud především z posudku PK MPSV ze dne 11.8.2023 vypracovaného na základě řádně zjištěného jeho zdravotního stavu, neboť komise pro jeho posouzení měla odborné lékařské nálezy z doby před vydáním napadeného rozhodnutí, tj. z let 2021-2023. Soud považuje za přesvědčivé i posudkové závěry, k nimž komise na základě zjištěných skutečností dospěla, neboť v posudku je řádně stanovena hlavní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, je popsána míra funkčního postižení vyplývající z jeho zdravotních postižení, řádně je odůvodněn posudkový závěr a je stanoveno i omezení, které však žalobce nevylučuje zcela z možnosti výkonu zdravotně vhodného zaměstnání. Lékař OSSZ, který vypracoval podkladový posudek pro vydání rozhodnutí ČSSZ ze dne 26.10.2022, i lékař ČSSZ hodnotící zdravotní stav žalobce v řízení o námitkách, rovněž i PK MPSV, stanovili míru poklesu pracovní schopnosti shodně 40%, i když komise překlasifikovala druh rozhodujícího zdravotního postižení a hodnotila jej srovnatelně s položkou postižení periferních nervů, neuropatie, středně těžké funkční postižení s podstatným omezením části jedné dolní končetiny, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi, jak uvedeno shora. Přiznaná 40% míra poklesu pracovní schopnosti však nedosahuje minimálně potřebných 50% pro invaliditu druhého stupně, tudíž žalobce nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí uznán invalidní pro invaliditu druhého či třetího stupně, ale nadále byl uznán invalidní pro invaliditu prvního stupně. Posudek PK MPSV soud považuje za úplný a celistvý, jelikož byl vypracován za účasti odborného lékaře z oboru neurologie po zhodnocení veškeré předložené zdravotnické dokumentace žalobce a při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz.
16. Soud zdůrazňuje, že samotné posudkové posouzení probíhá dle doložené zdravotní dokumentace a aktuálních odborných lékařských nálezů (k rozhodnému datu), popř. vlastním vyšetřením při jednání lékařem odborníkem v předmětné oblasti, které ale není podmínkou pro posudkové hodnocení zdravotního stavu ve vztahu k invaliditě. Posudkoví lékaři i PK MPSV v daném případě shledali doložené lékařské zprávy za plně dostačující, aby dle nich mohli objektivně posoudit a vyhodnotit zdravotní stav žalobce dle platné vyhlášky o invaliditě. Důvodem uznání invalidity ani jejího stupně totiž není vlastní vyhodnocení zdravotních potíží a zdravotního stavu žalobcem, nýbrž jediné posudková rozvaha vycházející výhradně z objektivně zjištěného zdravotního stavu posudkovými lékaři dle

platné vyhlášky o posuzování invalidity. Pouze posudkový lékař OSSZ a ČSSZ je ze zákona oprávněn posoudit zdravotní stav žadatele o důchod, vyhodnotit dle platné vyhlášky o invaliditě odborné lékařské zprávy a nálezy pro posudkové řízení o invaliditě, přiřadit zjištěné zdravotní postižení jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti pod správnou položku stanovenou vyhláškou o posuzování invalidity a určit, zda se jedná o invaliditu či nikoliv a to výhradně dle platných právních předpisů. Totéž oprávnění má v soudním řízení správním PK MPSV. Takto bylo v daném případě postupováno, posudkové řízení proběhlo zcela správně a objektivně, i když žalobce osobně nebyl přítomen posouzení jeho zdravotního stavu při jednání v řízení o žádosti o změnu stupně invalidity, jelikož povinnost osobní přítomnosti posuzované osoby není zákonem stanovena.

17. Ze shora uvedených důvodů proto soud žalobě žalobce nepřisvědčil a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s., dle něhož soud zamítne žalobu, není-li důvodná (**výrok I. rozsudku**). Soud napadené rozhodnutí žalované ze dne 15.2.2023 shledal jako věcně správné a odpovídající zákonu, neboť žalobce neprokázal, že splňuje podmínky pro požadovanou změnu stupně invalidity z prvního na druhý či třetí stupeň, neboť i dle stěžejního důkazu, jímž je v tomto řízení posudek PK MPSV, je nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně a žalovaná se vypořádala dostatečným způsobem i se všemi jeho námitkami proti rozhodnutí ze dne 26.10.2022. Neznamená totiž, že je nesprávné rozhodnutí ČSSZ, pokud není v souladu s požadavkem žalobce, neboť rozhodující je výsledek posouzení zdravotního stavu ve vztahu k invaliditě posudkovými lékaři a komisí v souladu s platnou právní úpravou.
18. Pokud u žalobce došlo po 15.2.2023 ke zhoršení jeho zdravotního stavu, jak uvedl u ústního jednání soudu, má kdykoliv znovu možnost podat žádost o změnu stupně invalidity v novém správním řízení (nejlépe po poradě se svými ošetřujícími lékaři). Změna stupně invalidity však není vázána na situaci na trhu práce, na nemožnosti zajistit si vhodné zaměstnání, na rodinnou situaci apod. Posudkoví lékaři i posudková komise jsou oprávněni posoudit zdravotní stav ve vztahu k invaliditě toliko na základě doložené dostatečné zdravotní dokumentace pojištěnce žádajícího o změnu stupně invalidity či o invalidní důchod, přičemž rozhodující je v rozhodném období aktuální zdravotní stav pojištěnce zjištěný odbornými ošetřujícími lékaři a z něho vyplývající funkční postižení ve vztahu k pracovní schopnosti.
19. Žalobce ve věci neměl úspěch a správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jak vyplývá z ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. (**výrok II. rozsudku**).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a odst. 1, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.). V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Plzeň 31. srpna 2023

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně